

ПРОЕКТ
Вноситься народними
депутатами України

Власенко С.В. (посв. 223)
Подоляк І.І. (посв. №314)
Березюком О.Р. (посв. №155)
Медуницею О.В. (посв. №355)
Хмільом М.М. (посв. №042)
Юринець О.В. (посв. №315)
Пацканом В.В. (посв. №102)
Курило В.С. (посв. №311)
Чумаком В.В.
Поповим І.В. (посв. №192)
Матвійчуком Е.Л. (посв. №331)
Сольваром Р.М. (посв. №295)
Заліщук С.П. (посв. №082)
Новак Н.В. (посв. №080)
Соболевим С.В. (посв. №212)
Мірошніченко Ю.Р. (посв. №404)
Павленко Ю.О. (посв. №183)

ЗАКОН УКРАЇНИ

**«ПРО ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ (КОНФЕРЕНЦІЇ) ЧЛЕНІВ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ
ЗА МІСЦЕМ ПРОЖИВАННЯ»**

Розділ І
ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Мета Закону

Цей Закон визначає правові та організаційні засади скликання та проведення загальних зборів членів територіальної громади за місцем проживання (далі – загальних зборів) та конференцій їхніх представників (далі – конференцій), повноваження загальних зборів (конференцій) та порядок реалізації цих повноважень.

Стаття 2. Основні терміни, використані у цьому Законі

Основні терміни, використані у цьому Законі, мають таке значення:

члени територіальної громади – громадяни України, іноземці, особи без громадянства, біженці та вимушені переселенці, які зареєстровані у встановленому законом порядку та на законних підставах проживають на території села, селища, міста;

мікрोगромада – частина членів територіальної громади, які об'єднані компактним проживанням на законних підставах на частині території міста, села, селища (мікрорайону, вулиці, кварталу, будинку (кількох будинків), гуртожитку (кількох гуртожитків) чи інших дрібніших територій) або території села (кількох сіл, селища, району в місті, якщо вони не є адміністративними центрами місцевих рад), та відносною спільністю соціальних, культурних, побутових й інших потреб та інтересів;

члени мікрोगромади – члени територіальної громади, які на законних підставах проживають на території мікрोगромади;

загальні збори – зібрання членів територіальної громади (мікрोगромади) для розгляду

і вирішення питань місцевого значення;

конференція – зібрання представників членів територіальної громади (мікрогромади), уповноважених представляти інтереси інших жителів відповідної території на підставі рішень загальних зборів, проведених в межах дрібніших складових територій, для розгляду і вирішення питань місцевого значення;

делегати конференції – члени територіальної громади (мікрогромади), уповноважені учасниками загальних зборів, проведених в межах дрібніших складових територій, представляти їх інтереси на конференції;

питання місцевого значення – питання, які пов'язані з життєдіяльністю людей та розвитком територіальної громади, що впливають із колективних інтересів жителів – членів цієї територіальної громади, віднесені Конституцією та законами України до предметів відання місцевого самоврядування, а також інші питання, які не належать до виключної компетенції органів державної влади України;

уповноважений орган – один із виконавчих органів сільської, селищної, міської, районної у місті (у разі її створення) ради, на який покладено обов'язки щодо сприяння скликанню, підготовці, проведенню загальних зборів (конференцій) та врахування у діяльності органу місцевого самоврядування та його посадових осіб рішень, ухвалених загальними зборами (конференцією).

Стаття 3. Сфера правового регулювання цього Закону

1. Дія цього Закону поширюється на відносини, що виникають під час здійснення діяльності, пов'язаної зі скликанням та проведенням загальних зборів (конференцій). Дія інших нормативно-правових актів може поширюватися на зазначені відносини лише у випадках, передбачених цим Законом, та в частині, що не суперечить цьому Закону.

Стаття 4. Завдання загальних зборів (конференцій)

1. Загальні збори (конференції) є однією з форм безпосередньої участі членів територіальних громад сіл, селищ, міст у вирішенні питань місцевого значення.

2. Основними завданнями загальних зборів (конференцій) є:

а) представлення (виявлення, узагальнення та вираження) і захист прав та інтересів членів територіальної громади (мікрогромади);

б) забезпечення участі членів територіальної громади (мікрогромади) у вирішенні питань місцевого значення в межах Конституції і законів України;

в) забезпечення участі членів територіальної громади (мікрогромади) у формуванні та реалізації програм соціально-економічного розвитку відповідної території, інших місцевих програм;

г) забезпечення створення, діяльності та ліквідації органів самоорганізації населення.

Стаття 5. Законодавство про загальні збори (конференції)

1. Правовою основою загальних зборів (конференцій) є Європейська хартія місцевого самоврядування, Додатковий протокол до Європейської хартії місцевого самоврядування про право участі у справах місцевого органу влади, Конституція України, закон України «Про місцеве самоврядування в Україні», цей Закон та інші нормативно-правові акти, прийняті відповідно до цього Закону.

2. Організація та проведення загальних зборів (конференцій) здійснюється на підставі Конституції України, законів України „Про місцеве самоврядування в Україні”, „Про органи самоорганізації населення”, цього Закону, статутів територіальних громад та інших нормативно-правових актів.

Стаття 6. Принципи організації та проведення загальних зборів (конференцій)

Організація та проведення загальних зборів (конференцій) здійснюється із дотриманням таких принципів:

- 1) законності;
- 2) добровільності участі;
- 3) рівноправ'я учасників;
- 4) вільного обговорення питань порядку денного;
- 5) публічності та відкритості;
- 6) політичної нейтральності та неупередженості;
- 7) узгодження інтересів мікрогромади з інтересами відповідної територіальної громади та держави;
- 8) етичності й толерантності;
- 9) соціальної та екологічної відповідальності при вирішенні питань місцевого значення.

Стаття 7. Право брати участь у загальних зборах (конференціях)

1. Брати участь у загальних зборах (конференціях) з правом вирішального голосу у порядку, визначеному цим Законом, можуть члени територіальної громади (мікрогромади), які досягли вісімнадцятирічного віку, не визнані судом недієздатними та на законних підставах проживають на території, в межах якої проводяться загальні збори (конференція). Участь у конференції з правом вирішального голосу можуть брати лише члени відповідної мікрогромади, обрані делегатами на загальних зборах її дрібніших складових територій.

2. Забороняються будь-які обмеження прав членів територіальної громади (мікрогромади) на участь у загальних зборах (конференції) залежно від їх раси, кольору шкіри, політичних, релігійних, політичних уподобань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, мовних або інших ознак.

3. Уповноважений орган забезпечує участь представника у роботі загальних зборів (конференції).

4. У роботі загальних зборів (конференції) з правом дорадчого голосу за власною ініціативою можуть брати участь:

- народні депутати України, які не є членами відповідної територіальної громади чи мікрогромади, або які не були обрані делегатами конференції;
- сільський, селищний, міський голова, голови відповідних районних у місті (у разі їх створення) рад, депутати відповідних місцевих рад, представники виконавчих органів місцевих рад та органів виконавчої влади, що діють на відповідній території, які не проживають на цій території або не обрані делегатами конференції;
- не обрані делегатами конференції члени органів самоорганізації населення, на території діяльності яких проводиться конференція;
- члени територіальної громади, яким на момент проведення загальних зборів (конференції) виповнилося шістнадцять років і які на законних підставах проживають на території, в межах якої проводяться загальні збори (конференція).

5. Керівники підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності, об'єднань громадян, інших органів самоорганізації населення можуть брати участь у роботі загальних зборів (конференції) з правом дорадчого голосу на запрошення ініціатора їх проведення.

Стаття 8. Територія, в межах якої проводяться загальні збори (конференція)

1. Загальні збори (конференції) проводяться за територіальним принципом.

2. Цей Закон передбачає чотири територіальні рівні проведення загальних зборів (конференцій):

- загальні збори (конференції) на рівні села (сіл), селища, міста;
- загальні збори (конференції) на рівні району в місті чи мікрорайону;
- загальні збори (конференції) на рівні вулиці чи кварталу;
- загальні збори (конференції) на рівні будинку (декількох будинків), гуртожитку (декількох гуртожитків) чи інших дрібніших територій.

Розділ II

ПОВНОВАЖЕННЯ ЗАГАЛЬНИХ ЗБОРІВ (КОНФЕРЕНЦІЙ)

Стаття 9. Повноваження загальних зборів

1. Загальні збори мають такі повноваження:

а) у сфері представлення і захисту прав та інтересів жителів відповідної території у взаємовідносинах з органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування (далі – органами публічної влади) та іншими суб'єктами правовідносин на відповідній території та їхніми посадовими особами:

1) обговорювати будь-які питання, віднесені Конституцією та законами України до відання органів публічної влади та їхніх посадових осіб, а також питання, які стосуються колективних інтересів членів територіальної громади (мікрогромади), із виробленням спільної позиції та пропозицій до відповідних органів та посадових осіб;

2) обговорювати проекти актів сільської, селищної, міської, районної у місті (у разі її створення) ради, її виконавчого комітету, місцевих органів виконавчої влади та їх посадових осіб з суспільно значущих питань, які зачіпають права та інтереси мешканців відповідних територій, із виробленням пропозицій по цих проектах до відповідних органів та посадових осіб;

3) вносити органам публічної влади та їх посадовим особам пропозиції з питань місцевого значення;

4) вносити пропозиції до порядку денного сесій сільської, селищної, міської, районної у місті (у разі її створення) ради та засідань їх виконавчих комітетів;

5) обговорювати поведінку осіб, які порушують громадський порядок, вживати заходи громадського впливу або вносити подання до уповноважених органів щодо притягнення цих осіб до відповідальності, встановленої чинним законодавством;

6) давати оцінку діям або бездіяльності посадових осіб органів публічної влади, внаслідок яких була чи могла бути завдана шкода інтересам територіальної громади (мікрогромади), а також подавати сільській, селищній, міській, районній у місті (у разі її створення) раді пропозиції про вжиття запобіжних заходів;

7) порушувати у разі необхідності перед сільським, селищним, міським головою, головою районної у місті (у разі її створення) ради, керівниками підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності питання про притягнення окремих посадових осіб до відповідальності, передбаченої чинним законодавством;

8) направляти звернення до органів державної влади, обласних та районних рад, керівників підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності, до об'єднань громадян з питань, які є важливими для забезпечення інтересів членів територіальної громади (мікрогромади);

б) у сфері забезпечення участі членів територіальної громади (мікрогромади) у формуванні та реалізації програм соціально-економічного розвитку відповідної території, інших місцевих програм:

1) обговорювати та вносити пропозиції щодо спрямування коштів членів

територіальної громади (мікрोगромади), трудових і матеріально-технічних ресурсів на будівництво, модернізацію, ремонт і утримання об'єктів соціальної інфраструктури, благоустрій населених пунктів, заходи з охорони навколишнього природного середовища, а також щодо співфінансування вирішення цих питань за рахунок коштів місцевого бюджету, підприємств, установ і організацій незалежно від форми власності;

2) приймати рішення про залучення на добровільній основі коштів населення відповідної території для фінансування разових цільових заходів соціально-побутового характеру;

3) вносити органам місцевого самоврядування пропозиції щодо передачі або придбання в комунальну власність відповідних територіальних громад підприємств, установ чи організацій різних форм власності або їх структурних підрозділів та інших об'єктів, якщо вони мають важливе значення для забезпечення комунальних, соціальних, культурних, побутових та інших потреб територіальної громади (мікрोगромади);

4) розглядати результати здійснених органом самоорганізації населення в рамках громадського контролю перевірок діяльності комунальних підприємств, установ, організацій, а також стану доріг, колодязів, мостів, інших об'єктів комунальної власності, водного та лісового господарства, соціальної інфраструктури тощо;

5) обговорювати якісні та кількісні показники послуг, які надають членам територіальної громади (мікрोगромади) підприємства житлово-комунального господарства незалежно від форми власності, вносити сільській, селищній, міській, районній у місті (у разі її створення) раді та її виконавчим органам, а також постачальникам вказаних послуг пропозиції щодо покращення якісних та кількісних показників надання цих послуг;

6) обговорювати якість послуг, які надаються членам територіальної громади (мікрोगромади) транспортними підприємствами незалежно від форми власності, вносити пропозиції сільській, селищній, міській, районній у місті (у разі її створення) раді та їх виконавчим органам щодо зміни режиму роботи громадського транспорту, а також ініціювати відсторонення підприємств, які надають транспортні послуги неналежної якості, або вжиття до них передбачених законодавством санкцій;

7) вносити пропозиції сільській, селищній, міській, районній у місті (у разі її створення) раді та їх виконавчим органам щодо надання допомоги інвалідам, ветеранам війни і праці, самотнім особам похилого віку, багатодітним сім'ям та іншим категоріям малозабезпечених членів територіальної громади в порядку реалізації місцевих програм у сфері соціального захисту населення;

8) вносити органам виконавчої влади та органам місцевого самоврядування пропозиції щодо найменування чи перейменування населених пунктів та розташованих на їх території топонімічних об'єктів, зміни адміністративно-територіального устрою села, селища, міста;

9) обговорювати питання, пов'язані із залученням населення до ліквідації наслідків аварії чи стихійного лиха, сприяти органам виконавчої влади та органам місцевого самоврядування у проведенні робіт по ліквідації цих наслідків;

10) вимагати, отримувати від органів місцевого самоврядування, органів виконавчої влади та їх посадових осіб та заслуховувати інформацію про стан навколишнього середовища, про заходи, що вживаються з метою його збереження та поліпшення;

в) у сфері забезпечення участі членів територіальної громади (мікрोगромади) у вирішенні питань місцевого значення:

1) обирати від мікрोगромади представників, уповноважених представляти інтереси цієї мікрोगромади на конференції вищого рівня, визначати термін та обсяг їх повноважень;

2) ініціювати у порядку місцевої ініціативи розгляд окремих питань, що належать до повноважень сільської, селищної, міської, районної у місті (у разі її створення) ради;

3) ініціювати відповідно до порядку, визначеному статутом відповідної територіальної громади, проведення громадських слухань;

4) обговорювати у випадках, передбачених законодавством України, тарифи на житлово-комунальні послуги, що надають суб'єкти господарювання усіх форм власності;

5) обирати від мікрогромади представників, уповноважених представляти інтереси цієї мікрогромади у системі контролю за якістю житлово-комунальних та інших послуг, що надаються членам мікрогромади;

г) у сфері забезпечення створення, діяльності та ліквідації органів самоорганізації населення:

1) приймати рішення про створення органу самоорганізації населення, визначення його назви;

2) приймати клопотання (заяву) перед відповідною сільською, селищною, міською радою про надання згоди на створення органу самоорганізації населення, визначати спосіб його легалізації;

3) вносити пропозиції відповідній сільській, селищній, міській, районній у місті (у разі її створення) раді для затвердження меж території, на якій здійснюватиме свої повноваження орган самоорганізації населення;

4) визначати строк повноважень персонального складу органу самоорганізації населення;

5) визначати основні напрямки діяльності органу самоорганізації населення та обсяг його власних повноважень при створенні та в подальшому – у межах, визначених Законом України «Про органи самоорганізації населення»;

6) затверджувати Положення про орган самоорганізації населення, вносити до нього зміни;

7) визначати спосіб обрання персонального складу органу самоорганізації населення;

8) визначати кількісний склад та обирати персональний склад (голову, заступників голови, секретаря та членів) органу самоорганізації населення;

9) обирати осіб, уповноважених представляти інтереси учасників загальних зборів (конференції) у відповідній сільській, селищній, міській або районній у місті (у разі її створення) раді при наданні дозволу на створення органу самоорганізації населення та у виконавчому органі відповідної ради – при його легалізації;

10) визначати кількісний склад та обирати голову і членів ревізійної комісії органу самоорганізації населення;

11) заслуховувати чергові та позачергові звіти ревізійної комісії про стан фінансово-господарської діяльності органу самоорганізації населення та використання ним майна;

12) вирішувати питання про оплату праці голови та секретаря органу самоорганізації населення, які працюють в ньому на постійній основі, визначати розмір цієї оплати в межах коштів органу самоорганізації населення;

13) заслуховувати чергові та позачергові звіти про діяльність органу самоорганізації населення та давати оцінку цій діяльності;

14) ініціювати перед сільською, селищною, міською, районною у місті (у разі її створення) радою питання про делегування нею органу самоорганізації населення частини повноважень її виконавчих органів з одночасною передачею відповідних коштів, матеріально-технічних та інших ресурсів, необхідних для здійснення цих повноважень, або надавати згоду на таке делегування у разі, якщо ініціатором цього процесу є сама сільська, селищна, міська, районна у місті (у разі її створення) рада;

15) ухвалювати рішення про відмову в односторонньому порядку від виконання повноважень, делегованих органу самоорганізації населення сільською, селищною, міською,

районною у місті (у разі її створення) радою у разі невиконання останньою своїх зобов'язань в частині передачі відповідних коштів, матеріально-технічних та інших ресурсів, необхідних для здійснення цих повноважень;

16) достроково припиняти повноваження окремих членів органу самоорганізації населення та членів його ревізійної комісії на підставах, визначених законодавством, статутом територіальної громади та Положенням про орган самоорганізації населення, обирати нових членів органу самоорганізації населення, у тому числі замість відкликаних та вибулих;

17) ухвалювати рішення про дострокове припинення повноважень персонального складу органу самоорганізації населення або його ліквідацію у випадках, передбачених законодавством, статутом територіальної громади та Положенням про орган самоорганізації населення;

18) визначати порядок використання фінансів та майна органу самоорганізації населення (за винятком переданих йому відповідною місцевою радою) у разі його ліквідації за рішенням загальних зборів (конференції).

Загальні збори можуть розглядати та вирішувати інші питання, що належать до їх повноваження та зачіпають інтереси членів територіальної громади (мікрोगромади).

2. Загальні збори села (сіл), селища, міста, району в місті, окрім повноважень, зазначених у пункті 1 цієї статті, можуть також ініціювати проведення чергових та позачергових звітів перед територіальною громадою (мікрोगромадою) міського, сільського, селищного голови, голови районної у місті (у разі її створення) ради, депутатів місцевих рад, посадових осіб виконавчих органів місцевих рад, звітів про виконання місцевих бюджетів, заслуховувати такі звіти, давати відповідні оцінки та надавати пропозиції.

3. На загальних зборах не можуть розглядатися та вирішуватися питання, які не належать до повноважень загальних зборів.

Стаття 10. Повноваження конференції

На конференції можуть розглядатися та вирішуватися будь-які питання, віднесені до повноважень загальних зборів, із урахуванням особливостей щодо їх організації та проведення, встановлених цим та іншими законами, статутом відповідної територіальної громади.

Розділ III

ПОРЯДОК СКЛИКАННЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ ЗАГАЛЬНИХ ЗБОРІВ (КОНФЕРЕНЦІЙ)

Стаття 11. Порядок скликання загальних зборів

1. Загальні збори скликаються по мірі необхідності, якщо інше не передбачено чинним законодавством, статутом відповідної територіальної громади чи Положенням про орган самоорганізації населення.

2. Загальні збори можуть скликатися:

1) сільським, селищним, міським головою – у межах території відповідного села (сіл), селища, міста, а також дрібніших складових територій;

2) сільською, селищною, міською, районною у місті (у разі її створення) радою – у межах усієї території відповідної територіальної громади;

3) органом самоорганізації населення – у межах території його діяльності;

4) ініціативною групою з числа членів територіальної громади (мікрोगромади) у складі не менше десяти осіб (у разі скликання загальних зборів села (сіл), селища, міста, району в місті чи мікрорайону), або не менше трьох осіб (у разі скликання загальних зборів інших

територіальних рівнів), які досягли вісімнадцятирічного віку, не визнані судом недієздатними та на законних підставах проживають у межах відповідної територіальної громади або мікрогромади.

3. Скликання загальних зборів сільським, селищним, міським головою здійснюється шляхом видання ним відповідного розпорядження. Таке розпорядження може бути видано не пізніше ніж за десять календарних днів до дати проведення загальних зборів – як за власною ініціативою сільського, селищного, міського голови, так і в інших випадках, передбачених чинним законодавством.

4. Рішення сільської, селищної, міської, районної у місті (у разі її створення) ради про скликання загальних зборів ухвалюється радою відповідно до статуту територіальної громади та/або регламенту місцевої ради. При цьому таке рішення має набути чинності не пізніше ніж за десять календарних днів до дати проведення загальних зборів.

5. Скликання загальних зборів органом самоорганізації населення здійснюється на підставі рішення, ухваленого цим органом відповідно до вимог Закону України «Про органи самоорганізації населення» та Положення про орган самоорганізації населення.

Орган самоорганізації населення може скликати загальні збори в межах території, на якій він здійснює свою діяльність. Рішення органу самоорганізації населення про скликання загальних зборів в письмовому вигляді має бути в повідомному порядку доведено до відома сільської, селищної, міської, районної у місті (у разі її створення) ради не пізніше ніж за десять календарних днів до дати проведення загальних зборів.

6. У разі скликання загальних зборів ініціативною групою членів територіальної громади (мікрогромади) вона не пізніше ніж за десять календарних днів до запланованої дати проведення загальних зборів в повідомному порядку інформує про це відповідного сільського, селищного, міського голову. Інформація в повідомленні має бути засвідчена власними підписами членів ініціативної групи і містити їх прізвища, ім'я та по батькові, дати народження, домашні адреси та контактні телефони.

7. У розпорядженні сільського, селищного, міського голови, в рішенні сільської, селищної, міської, районної у місті (у разі її створення) ради, в рішенні органу самоорганізації населення, а також у повідомленні ініціативної групи про скликання загальних зборів має бути зазначена така інформація:

- 1) ініціатор скликання загальних зборів;
- 2) територія, в межах якої проводяться загальні збори, відповідно до пункту 2 статті 8 цього Закону;
- 3) дата і час проведення загальних зборів;
- 4) місце проведення загальних зборів;
- 5) запрошені учасники загальних зборів;
- 6) питання порядку денного, які ініціатор пропонує розглянути на загальних зборах.

8. Днем реєстрації ініціативи щодо скликання загальних зборів вважається:

- день видання відповідного розпорядження сільського, селищного, міського голови;
- день набуття чинності рішення сільської, селищної, міської, районної у місті (у разі її створення) ради;
- день подання до відповідної сільської, селищної, міської, районної у місті (у разі її створення) ради рішення органу самоорганізації населення;
- день офіційного повідомлення ініціативною групою уповноваженого органу про скликання загальних зборів.

9. Ініціативи щодо скликання загальних зборів реєструються у журналі реєстрації загальних зборів (конференцій) уповноваженим органом негайно після їх отримання. Уповноважений орган зобов'язаний зареєструвати ініціативу щодо скликання загальних

зборів, а також протягом одного робочого дня з моменту реєстрації такої ініціативи письмово повідомити ініціатору їх скликання номер реєстрації ініціативи у журналі реєстрації загальних зборів (конференцій).

Форма журналу реєстрації загальних зборів (конференцій) затверджується рішенням сільської, селищної, міської ради, районної у місті (у разі її створення) ради.

10. Інформація про скликання загальних зборів має бути доведена уповноваженим органом до відома членів територіальної громади (мікрोगромади) не пізніше, ніж за сім календарних днів до дати проведення загальних зборів через офіційний веб-сайт в мережі Інтернет, засоби масової інформації, засновниками (співзасновниками) яких є сільська, селищна, міська, районна у місті (у разі її створення) рада, та в інший спосіб.

11. Організаційно-технічне забезпечення підготовки та проведення загальних зборів покладається на ініціатора їх проведення, або за його клопотанням вирішення цих питань покладається розпорядженням сільського, селищного, міського голови на уповноважений орган, який має забезпечити приміщення для проведення загальних зборів, обладнання його необхідними технічними засобами, а також запросити на загальні збори визначених ініціатором проведення загальних зборів представників органів місцевого самоврядування та їхніх посадових осіб, підприємств, установ та організацій, які належать до комунальної власності відповідної територіальної громади.

12. Органи місцевого самоврядування, підприємства, установи та організації, що перебувають у комунальній власності відповідної територіальної громади, та їх посадові особи мають сприяти проведенню загальних зборів, надавати ініціатору їх проведення необхідні інформаційні матеріали в порядку, передбаченому Законами України «Про інформацію» та «Про доступ до публічної інформації».

13. Статутами територіальних громад можуть бути встановлені інші терміни скликання загальних зборів (конференцій), які не перевищують встановлені цим Законом.

Стаття 12. Порядок скликання конференцій

1. У разі, коли скликання загальних зборів пов'язане з організаційними складнощами, замість них можуть скликатись конференції, якщо інше не передбачено цим та іншими законами. Обрання делегатів конференції здійснюється на відповідних загальних зборах, які мають передувати цій конференції та проводяться в межах дрібніших складових територій (району в місті, мікрорайону, вулиці, кварталу, будинку (декількох будинків), гуртожитку (декількох гуртожитків) чи інших дрібніших територій) із оформленням відповідних протоколів.

2. Норми представництва делегатів на конференції мають бути:

а) при обранні делегатів конференції, яка має проводитися на рівні села (сіл), селища, міста – один делегат не менше ніж від ста квартир багатоквартирних будинків або будинків індивідуальної забудови;

б) при обранні делегатів конференції, яка має проводитися на рівні району в місті чи мікрорайону – один делегат не менше ніж від сорока квартир багатоквартирних будинків або будинків індивідуальної забудови;

в) при обранні делегатів конференції, яка має проводитися на рівні вулиці чи кварталу – один делегат не менше ніж від десяти квартир багатоквартирних будинків або будинків індивідуальної забудови;

г) при обранні делегатів конференції, яка має проводитися на рівні будинку (декількох будинків), гуртожитку (декількох гуртожитків) чи інших дрібніших територій – один делегат не менше ніж від трьох квартир багатоквартирних будинків або від однієї кімнати гуртожитку.

Статутом територіальної громади села, селища, міста можуть бути встановлені інші норми представництва делегатів конференції, які не можуть бути більшими, ніж передбачені цим Законом.

3. Конференції скликаються та проводяться із дотриманням вимог, що стосуються загальних зборів, з урахуванням особливостей їх організації та проведення, передбачених цим Законом.

4. У разі проведення конференції в розпорядженні сільського, селищного, міського голови, рішенні сільської, селищної, міської, районної у місті (у разі її створення) ради, рішенні органу самоорганізації населення, а також у повідомленні ініціативної групи про скликання конференції, окрім інформації, наведеної у ч. 7 ст. 11 цього Закону, мають бути зазначені дані про кількість квартир у багатоквартирному житловому будинку/гуртожитку (багатоквартирних будинках/гуртожитках) та/або кількість будинків приватної власності, розташованих на території, у межах якої передбачається проводити конференцію.

Стаття 13. Порядок проведення загальних зборів (конференції)

1. Перед початком загальних зборів (конференції) ініціатор їх скликання або уповноважений орган проводить реєстрацію осіб, які прибули для участі у цьому заході. У списку реєстрації учасників загальних зборів (конференції) мають бути зазначені: прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, серія і номер паспорту громадянина України або іншого паспортного документу, домашня адреса, номер телефону (за умови його наявності). Ця інформація має бути засвідчена особистим підписом кожного учасника загальних зборів (конференції).

Список реєстрації учасників загальних зборів (конференції) має містити посилання на згоду учасників на розголошення персональних даних про них (прізвища, імені, по батькові, дати народження, серії і номери паспорту або іншого паспортного документу, домашньої адреси та номеру телефону).

У разі проведення конференції, під час реєстрації кожний її учасник подає також протокол (витяг із протоколу) загальних зборів нижчого рівня за підписами головуючого та секретаря, на яких прийнято рішення про уповноваження цієї особи бути делегатом даної конференції та представляти інтереси відповідної мікрогромади.

2. Загальні збори є правомочними за умови, якщо в їх роботі бере участь більше половини членів територіальної громади (мікрогромади), а у разі проведення конференції, – якщо на них присутні більше половини від визначеної по квоті кількості делегатів.

3. Відсутність представника уповноваженого органу, запрошеного своєчасно відповідно до вимог цього закону, не може бути підставою для відміни чи перенесення дати проведення загальних зборів (конференції).

4. Відкриває загальні збори (конференцію) представник ініціатора їх скликання або уповноважена ініціатором особа.

5. Для ведення загальних зборів (конференції) із числа їх учасників, які мають право вирішального голосу, обираються головуючий і секретар. За рішенням загальних зборів (конференції) може бути обрано робочу президію.

6. Для підрахунку голосів учасники загальних зборів (конференції) обирають зі свого складу лічильну комісію у кількості не менше трьох осіб. Не можуть бути членами лічильної комісії сільський, селищний, міський голова, голова районної у місті (у разі її створення) ради, а також головуючий та секретар або члени президії загальних зборів (конференції).

7. Загальні збори (конференція) на пропозицію ініціатора їх проведення та з урахуванням думок учасників затверджують порядок денний та регламент своєї роботи. Порядок денний має обов'язково передбачати доповіді представника ініціатора скликання

загальних зборів (конференції) або уповноваженої ним особи, а у разі потреби, – також виступ представника органу публічної влади, в компетенцію якого входить розв'язання питання, що виноситься на розгляд загальних зборів (конференції). Не допускається розгляд та прийняття на загальних зборах (конференції) рішень з питань, не внесених до порядку денного.

8. Головуючий на основі затвердженого регламенту загальних зборів (конференції):

- оголошує питання, які вносяться на розгляд загальних зборів (конференції);
- веде загальні збори (конференцію) та підтримує на них належну дисципліну і порядок;
- надає слово для виступів та оголошує підсумки голосування на підставі даних лічильної комісії;
- виконує інші функції з проведення загальних зборів (конференції).

Якщо головуєчий на загальних зборах (конференції) зловживає своїм правом головуєчого і порушує норми етики, регламенту, учасники загальних зборів (конференції) можуть висловити йому недовіру та обрати нового головуєчого.

9. Учасники загальних зборів (конференції) повинні дотримуватися регламенту та норм етичної поведінки, не допускати вигуків, образ та інших дій, що заважають обговоренню винесених на розгляд питань. У разі порушення цих вимог будь-яким з учасників загальних зборів (конференції), головуєчий може зробити йому попередження. У разі, якщо порушник продовжує порушувати порядок, головуєчий може звернутися до порушника із вимогою залишити загальні збори (конференцію). При невиконанні порушником цієї вимоги до нього можуть бути застосовані примусові заходи як до порушника громадського порядку відповідно до чинного законодавства.

Головуючий на загальних зборах може переривати виступаючого, лише якщо його виступ не стосується питання порядку денного або порушує регламент.

10. Обов'язки щодо охорони громадського порядку на загальних зборах (конференції) покладаються на працівників міліції та на представників громадських формувань з охорони громадського порядку і державного кордону.

Стаття 14. Рішення загальних зборів (конференції)

1. Загальні збори (конференція) приймають рішення з розглянутих питань.

2. Рішення загальних зборів (конференції) приймається більшістю голосів учасників з правом вирішального голосу шляхом відкритого або таємного голосування. Спосіб голосування визначається регламентом та учасниками загальних зборів (конференції).

3. Рішення загальних зборів (конференції) може бути прийнятим за переважною більшістю голосів без їхнього підрахунку, якщо ніхто з учасників з правом вирішального голосу не заперечує проти цього.

4. Рішення загальних зборів (конференції), прийняті у межах власних повноважень, не потребують додаткового затвердження органами місцевого самоврядування чи їхніми посадовими особами.

Стаття 15. Протокол загальних зборів (конференції)

1. Результати проведення загальних зборів (конференції) оформлюються протоколом, який веде секретар загальних зборів (конференції). Протокол має містити дані про ініціатора скликання загальних зборів (конференції), дату і місце їх проведення, кількість учасників, у тому числі з правом вирішального голосу, затверджений порядок денний, стислий опис перебігу обговорення та результати розгляду питань, внесених до порядку денного, результати голосування по кожному питанню тощо.

2. Протокол загальних зборів (конференції) оформлюється не пізніше трьох днів після

їх проведення у двох примірниках, які мають однакову юридичну силу, і підписується головою і секретарем загальних зборів (конференції). Перший примірник протоколу передається до відповідної сільської, селищної, міської, районної у місті (у разі її створення) ради, другий залишається в ініціатора їх проведення.

3. До першого примірника протоколу загальних зборів (конференції) додається оригінал списку учасників загальних зборів (конференції), які брали в них участь, складений відповідно до вимог пункту 1 статті 13, а у разі проведення конференції до протоколу також додаються оригінали протоколів загальних зборів, які підтверджують повноваження делегатів конференції на представлення інтересів мікроромад. До другого примірника протоколу додаються копії вказаних документів, засвідчені уповноваженим органом.

4. Якщо на загальних зборах було ухвалено рішення про уповноваження однієї чи декількох осіб представляти інтереси учасників цих загальних зборів на конференції більш високого рівня, для кожного делегата оформлюється и передається окремий витяг із протоколу загальних зборів.

5. У триденний термін після надходження протоколу загальних зборів (конференції) до сільської, селищної, міської, районної у місті (у разі її створення) ради, уповноважений орган має оприлюднити результати загальних зборів (конференції), зокрема, через офіційний веб-сайт в мережі Інтернет та засоби масової інформації.

Розділ IV

РЕАЛІЗАЦІЯ РІШЕНЬ ЗАГАЛЬНИХ ЗБОРІВ (КОНФЕРЕНЦІЙ)

Стаття 16. Реалізація рішень загальних зборів (конференцій)

1. Рішення загальних зборів (конференції), які стосуються органів місцевого самоврядування чи їхніх посадових осіб, підлягають обов'язковому розгляду по суті у місячний термін після отримання протоколу загальних зборів (конференції) на відкритому засіданні відповідного органу місцевого самоврядування або посадовою особою.

2. Ініціатор проведення загальних зборів (конференції) має бути поінформований про дату, час та місце розгляду рішень загальних зборів (конференції) щонайменше за три календарних дні до дати розгляду. Представнику ініціатора має бути надана можливість виступу для донесення до відома посадових осіб органу місцевого самоврядування та інших учасників засідання причин прийняття та суті рішень, ухвалених на загальних зборах (конференції).

3. За результатами розгляду рішень загальних зборів (конференції) органи місцевого самоврядування, їхні посадові особи мають ухвалити у межах своїх повноважень управлінські акти, а у разі часткового врахування або відхилення рішення загальних зборів (конференції) також надати вмотивоване пояснення причин.

4. Акт органу місцевого самоврядування чи його посадової особи, ухвалений за результатами розгляду рішення загальних зборів (конференції), має бути в тижневий термін після його ухвалення направлений ініціатору проведення загальних зборів (конференції).

5. Інформація про врахування (часткове врахування або відхилення) рішення загальних зборів (конференції) має бути розміщена уповноваженим органом на офіційному веб-сайті в мережі Інтернет, а також у засобах масової інформації, засновником (співзасновниками) яких є сільська, селищна, міська, районна у місті (у разі її створення) рада.

6. Контроль за врахуванням рішень загальних зборів (конференцій) у діяльності посадових осіб та органів місцевого самоврядування покладається на сільського, селищного, міського голову, виконавчий комітет відповідної місцевої ради, а також на ініціаторів скликання загальних зборів (конференцій).

7. Порухення встановленого порядку розгляду рішення загальних зборів (конференції) органом місцевого самоврядування чи його посадовими особами може бути оскаржено ініціатором скликання загальних зборів (конференції) або окремими учасниками загальних зборів (конференції) у судовому порядку.

8. Рішення загальних зборів (конференції), прийняті в межах чинного законодавства і власних повноважень, є обов'язковими для виконання органами самоорганізації населення, а також рекомендованими до виконання усіма членами територіальної громади (мікрогромади), на території якої проводилися загальні збори (конференція).

9. Орган самоорганізації населення має інформувати про стан виконання рішень загальних зборів (конференцій) у частині, що стосується цього органу, ініціаторів їх скликання та членів мікрогромади.

Стаття 17. Оскарження рішення загальних зборів (конференції)

1. Рішення загальних зборів (конференції) може бути оскаржено у встановленому законом порядку членами територіальної громади (мікрогромади), органами та посадовими особами місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями незалежно від форми власності, об'єднаннями громадян та органами самоорганізації населення, повноваження яких розповсюджуються на територію, де проводилися загальні збори (конференція).

2. Рішення загальних зборів (конференції), які не відповідають чинному законодавству або прийняті з питань, що не віднесені до повноважень загальних зборів (конференції), призупиняються відповідною сільською, селищною, міською, районною у місті (у разі її створення) радою з одночасним зверненням до суду про скасування такого рішення.

Стаття 18. Відповідальність за порушення законодавства про загальні збори (конференції)

1. Неодноразовий несвоєчасний розгляд або неодноразове залишення без розгляду рішень загальних зборів (конференцій) сільською, селищною, міською, районною у місті (у разі її створення) радою або відповідною посадовою особою може бути підставою для дострокового припинення повноважень цієї ради або посадової особи згідно із порядком, передбаченим чинним законодавством.

2. Посадові особи органів місцевого самоврядування, які своїми діями чи бездіяльністю порушують законодавство про загальні збори (конференції), несуть відповідальність згідно із законом.

3. Невиконання рішення загальних зборів (конференції) органом самоорганізації населення може бути підставою для дострокового припинення повноважень його персонального складу.

Розділ V

ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з 1 січня 2016 року.

2. Внести зміни до статті 8 Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 24, ст. 170), виклавши її у такій редакції:

"Стаття 8. Загальні збори (конференції) членів територіальної громади за місцем проживання

1. Загальні збори (конференції) членів територіальної громади за місцем проживання є формою їх безпосередньої участі у вирішенні питань місцевого значення.

2. Рішення загальних зборів (конференції) членів територіальної громади підлягають обов'язковому розгляду органами та посадовими особами місцевого самоврядування.

3. Порядок проведення загальних зборів (конференції) членів територіальної громади за місцем проживання визначається законом та статутом територіальної громади”.

3. Кабінету Міністрів України протягом шести місяців після набрання чинності цим Законом:

1) підготувати та внести до Верховної Ради України пропозиції щодо приведення інших законодавчих актів України у відповідність із цим Законом;

2) привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом.

4. Сільським, селищним, міським, районним у місті (у разі їх створення) радам та їх виконавчим органам протягом шести місяців із дня набрання чинності цим Законом:

1) привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

2) забезпечити прийняття відповідно до своєї компетенції нормативно-правових актів, що впливають із цього Закону.

5. Визнати такою, що втрачає чинність з дня набрання чинності цим Законом, Постанову Верховної Ради України від 17 грудня 1993 року № 3748-ХІІ “Про затвердження Положення про загальні збори громадян за місцем проживання в Україні” (Відомості Верховної Ради УРСР, 1994 р., № 6, ст. 30).

Голова Верховної Ради
України

В. Гройсман

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проекту Закону України «Про загальні збори (конференції) членів територіальної громади за місцем проживання»

1. Обґрунтування необхідності прийняття законопроекту

Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» визначає загальні збори громадян за місцем проживання (далі – загальні збори) як зібрання усіх або частини жителів села (сіл), селища, міста для вирішення питань місцевого значення. Рішення загальних зборів враховуються органами місцевого самоврядування в їх діяльності. Відповідно до ст. 8 вказаного Закону, порядок проведення загальних зборів визначається законом та статутом територіальної громади.

В Україні досі такого закону немає, а компетенція, порядок скликання і проведення загальних зборів та реалізації їхніх рішень регулюється Постановою Верховної Ради України від 17.12.1993 № 3748-XII “Про затвердження Положення про загальні збори громадян за місцем проживання в Україні” (Відомості Верховної Ради (ВВР) 1994, № 6, ст. 30).

У зв’язку із змінами, які відбулися в правовому полі України з моменту ухвалення вказаної Постанови, її зміст увійшов у протиріччя із Конституцією України, Законами України “Про місцеве самоврядування в Україні”, “Про органи самоорганізації населення” тощо.

Крім того, чинне законодавство не містить належної регламентації порядку скликання та проведення конференцій представників членів територіальної громади (далі – конференцій) у разі, якщо проведення загальних зборів пов’язано із суттєвими організаційними складнощами.

Це унеможлиблює реалізацію права членів територіальної громади на участь у вирішенні питань місцевого значення. Зокрема, ставить під загрозу створення та існування органів самоорганізації населення, оскільки нечіткість формулювань щодо порядку проведення загальних зборів (конференцій) породжує протести прокуратури, судові процеси і не дає членам територіальних громад спільно вирішувати важливі місцеві проблеми.

Результатом є загострення соціальних конфліктів та розповсюдження таких радикальних форм громадського волевиявлення, як пікети, мітинги, страйки, акції громадянської непокори та ін. Тому дедалі актуальною стає необхідність ухвалення

Закону України «Про загальні збори (конференції) членів територіальної громади за місцем проживання».

2. Мета і шляхи її досягнення

Метою прийняття Закону є суттєве покращення існуючої ситуації у сфері регламентації форм локальної демократії і створення умов для безпосередньої участі членів територіальних громад у вирішенні питань місцевого значення, що дозволить членам територіальних громад брати більш активну участь у здійсненні місцевого самоврядування та посилить їхню відповідальність за стан справ у відповідній територіальній громаді.

3. Загальна характеристика законопроекту

Проект Закону складається із 18 статей та Прикінцевих положень, згрупованих у п'ять розділів.

В законопроекті наводяться визначення декількох термінів, які не мають нормативного закріплення в існуючих правових актах (зокрема, термінів «конференція», «мікрогромада», «член територіальної громади», «член мікрогромади», «питання місцевого значення» тощо), або щодо визначення яких у чинному законодавстві існують різні трактування (наприклад, термін «загальні збори»).

Загальні збори (конференція) визначаються в цьому законопроекті як одна із форм безпосередньої участі членів територіальних громад сіл, селищ, міст у вирішенні питань місцевого значення. Законопроект встановлює завдання загальних зборів (конференції) та принципи їх проведення.

Брати участь у роботі загальних зборів (конференції) з правом вирішального голосу можуть члени територіальної громади, які досягли вісімнадцятирічного віку, не визнані судом недієздатними та на законних підставах проживають в межах територіальної громади (відповідної мікрогромади). Законопроект забороняє будь-які обмеження прав членів територіальної громади на участь у роботі загальних зборів (конференції) залежно від їх раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, політичних уподобань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, мовних або інших ознак.

В законопроекті встановлюється територіальна основа проведення загальних зборів (конференцій), зокрема, визначено чотири територіальних рівні проведення загальних

зборів (конференцій): 1) загальні збори (конференції) села (сіл), селища, міста; 2) загальні збори (конференції) району в місті чи мікрорайону; 3) загальні збори (конференції) вулиці чи кварталу; 4) загальні збори (конференції) будинку (декількох будинків), гуртожитку (декількох гуртожитків) чи інших дрібніших територій.

Законопроект визначає перелік повноважень загальних зборів (конференцій), а також встановлює обмеження щодо можливості розгляду та вирішення ними питань, які належать до компетенції органів державної влади.

В проекті Закону визначається порядок скликання, проведення загальних зборів (конференцій) та ухвалення ними рішень. Зокрема, вперше на законодавчому рівні пропонується закріпити мінімальну квоту представництва членів територіальної громади на конференції для забезпечення суспільної легітимності ухвалюваних нею рішень.

Рішення загальних зборів (конференції), які стосуються органів місцевого самоврядування чи їхніх посадових осіб, підлягають обов'язковому розгляду по суті у місячний термін після отримання протоколу загальних зборів (конференції) на відкритому засіданні відповідного органу місцевого самоврядування чи його посадовими особами.

Рішення загальних зборів (конференції), які не відповідають чинному законодавству або прийняті з питань, що не віднесені до їх повноважень, зупиняються відповідною сільською, селищною, міською, районною в місті (у разі її створення) радою з одночасним зверненням до суду про скасування такого рішення.

З метою узгодження змісту статей 1 та 8 Закону України “Про місцеве самоврядування в Україні”, а також уточнення окремих положень ст. 8 цього Закону, перехідними положенням законопроекту пропонується внести зміни до статті 8 Закону України “Про місцеве самоврядування в Україні”, виклавши її у новій редакції.

4. Стан нормативно-правової бази у даній сфері правового регулювання

Нормативно-правовими актами у даній сфері правового регулювання є: Конституція України, Закон України від 21 травня 1997 року № 280/97-ВР «Про місцеве самоврядування в Україні» (статті 1 і 8), Постанова Верховної Ради України від 17.12.1993 № 3748-ХІІ «Про затвердження Положення про загальні збори громадян за місцем проживання в Україні» та інші.

Після прийняття законопроекту реалізація його положень, крім згаданої зміни ст. 8 “Про місцеве самоврядування в Україні”, потребує приведення інших законодавчих актів України у відповідність із цим Законом. У прикінцевих положеннях міститься доручення

Кабінету Міністрів України протягом трьох місяців після набрання чинності цим Законом підготувати та внести до Верховної Ради України відповідні пропозиції.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація Закону не потребує додаткових фінансових витрат із Державного бюджету.

6. Прогноз соціально-економічних та інших наслідків прийняття законопроекту

Прийняття Закону «Про загальні збори (конференції) членів територіальної громади за місцем проживання» сприятиме створенню належної правової бази для підготовки, проведення загальних зборів (конференцій) та реалізації їхніх рішень. Це створить необхідні нормативні умови для безпосередньої участі членів територіальних громад у вирішенні питань місцевого значення, що у свою чергу дозволить певною мірою заощадити кошти з місцевих бюджетів, які мають бути спрямовані на вирішення місцевих проблем.

Крім того, в Україні будуть створені умови для подальшого розвитку органів самоорганізації населення, зміцненню їхньої ролі в місцевому самоврядуванні та впровадження в Україні більш ефективної публічної політики щодо цих органів.

Прийняття Закону має стимулювати процеси розвитку демократичного врядування в Україні, а також підвищити ступінь довіри громадськості до органів та посадових осіб місцевого самоврядування.

Народні депутати України

С.В. Власенко (посв. 223)
І.І. Подоляк (посв. №314)
О.Р. Березюк (посв. №155)
О.В. Медуниця (посв. №355)
М.М. Хміль (посв. №042)
О.В. Юринець (посв. №315)
В.В. Пацкан (посв. №102)
В.С. Курило (посв. №311)
В.В. Чумак
І.В. Попов (посв. №192)
Е.Л. Матвійчук (посв. №331)
Р.М. Сольвар (посв. №295)
С.П. Заліщук (посв. №082)
Н.В. Новак (посв. №080)
С.В. Соболев (посв. №212)

Ю.Р. Мірошніченко (посв. №404)
Ю.О. Павленко (посв. №183)